

Sygn. akt II PK 162/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa H.W.
przeciwko Prokuraturze Krajowej w W., Prokuraturze Regionalnej w W.
o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji, wyrównanie wynagrodzenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 kwietnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 23 września 2016 r., sygn. akt XXI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 września 2016 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację H.W. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 października 2015 r., którym oddalono jej powództwo przeciwko Prokuraturze Krajowej w W. i Prokuraturze Regionalnej w W. o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji i wyrównanie wynagrodzenia.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie: 1) art. 13 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy i art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych w związku z art. 50 ust. 1 ustawy z 20 czerwca 1985 r. o Prokuraturze przez ich błędną wykładnię prowadzącą do konkluzji, że prokurator delegowany nie może korzystać ze szczególnej ochrony prawnej stosunku pracy przysługującego osobom pełniącym dodatkowo funkcje społeczne z wyboru, przewidziane w wymienionych przepisach,

w tym z zakazu obniżenia jego wynagrodzenia przez rok po zakończeniu pełnienia funkcji - społecznego inspektora pracy i wiceprzewodniczącej Grupy Związkowej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury; 2) art. 11³, art. 18³ ust. 1, art. 18^{3a} § 1 i 2 k.p. w związku z art. 50 ust. 1 ustawy o Prokuraturze przez błędne przyjęcie, że nie ma związku pomiędzy ustalonymi w toku procesu faktami wskazującymi na to, że Prokurator Generalny, korzystając uprawnień jakie daje mu art. 50 ust. 1 ustawy o Prokuraturze, arbitralnie zdecydował o nieprzedłużeniu powódce delegacji, pomimo że była prokuratorem pełniącym dodatkowo funkcje społeczne z wyboru, a zakres jej obowiązków i wykonanie zadań było bez zastrzeżeń i porównywalne z zadaniami pozostałych prokuratorów delegowanych do pracy w Prokuraturze Generalnej; 3) art. 473 § 1 k.p.c. przez ograniczenie dopuszczalności dowodu z wysłuchania świadków, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy; 4) art. 102 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że powództwo przeciwko byłej Prokuraturze Generalnej stanowiło szczególnie uzasadniony przypadek do odstąpienia od obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz tej instytucji, natomiast takiego przypadku nie stanowi powództwo przeciwko byłej Prokuraturze Apelacyjnej w W., którą Sąd orzekający przypozwał do procesu, choć powódka nie występowała z powództwem przeciwko tej jednostce.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono koniecznością wykładni przepisów prawnych dotyczących szczególnej ochrony prawnej stosunku pracy, zawartych w art. 13 ust. 3 i 4 ustawy o społecznej inspekcji pracy i art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o związkach zawodowych w związku z art. 50 ust. 1 ustawy o Prokuraturze, a więc ustalenia: 1) czy prokuratorowi delegowanemu do Prokuratury Generalnej i pełniącemu funkcje społeczne z wyboru taka ochrona przysługuje; 2) dlaczego prokurator delegowany przez wiele lat do jednostki centralnej, będąc zatrudniony w niej na etacie, pełniący przy tym dodatkowo funkcje związkowe (z wyboru), które podlegają szczególnej ochronie stosunku pracy z mocy przepisów szczególnych, tj. ustawy o społecznej inspekcji pracy i ustawy o związkach zawodowych, nie może korzystać z tej ochrony, ponieważ pracodawca -

podejmując arbitralną decyzję o nieprzedłużeniu delegacji - zmienił mu warunki pracy i płacy, bez uwzględnienia ustawowego, rocznego okresu ochronnego; 3) czy art. 39 i 43 w związku z art. 5 k.p. dotyczy również prokuratorów, w tym prokuratorów delegowanych; 4) czy do uprawdopodobnienia zarzutu nierównego traktowania powódki przy przedłużeniu delegacji, w porównaniu z innymi prokuratorami delegowanymi do tego samego biura Prokuratury Generalnej (art. 11³ k.p.), wystarczy wykazanie przez nią, że nie było podstaw do nieprzedłużenia jej delegacji ze względu na ilość i rodzaj wykonanych przez nią zadań i oceny jej pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecnictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, zasady delegowania prokuratorów określone w art. 50 ustawy o prokuraturze nie budzą wątpliwości. Wynika z nich jasno, że delegowanie kończy się z upływem czasu, na jaki określono delegację lub przez odwołanie uwarunkowane okolicznościami wskazanymi w art. 50 ust. 3 i 3b tej ustawy. Prawo do wynagrodzenia i innych świadczeń dla prokuratora delegowanego do określonej jednostki organizacyjnej zostały kazuistycznie uregulowane w art. 50 ust. 4-9 ustawy o prokuraturze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2010 r., I PZP 7/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 184). Z art. 50 ust. 6b zdanie drugie oraz ust. 8 tej ustawy jednoznacznie wynika, że dodatek funkcyjny oraz dodatek specjalny przysługują prokuratorowi „w okresie delegowania”. Delegowany prokurator nadal pozostaje na dotychczasowym stanowisku służbowym, tj. na stanowisku, na które został powołany, a bezpośrednim skutkiem zakończenia delegacji jest, co do zasady, powrót prokuratora na stanowisko w jednostce organizacyjnej, w której pełni służbę (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., I PZP 3/05, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 108).

Po drugie, z dniem 31 marca 2010 r. doszło do zniesienia Prokuratury Krajowej oraz utworzenia Prokuratury Generalnej (art. 17 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. Nr 178, poz. 1375 ze zm.). W orzecnictwie Sądu Najwyższego rozstrzygnięto, że mandat społecznego inspektora pracy wygasa z chwilą ustania bytu prawnego pracodawcy (jego zniesienia w wyniku regulacji ustawowych), u

którego doszło do wyboru pracownika na społecznego inspektora pracy, a ochrona z art. 13 ust. 1 ustawy o społecznej inspekcji pracy trwa jeszcze przez rok po wygaśnięciu mandatu (por. wyrok z dnia 16 marca 2010 r., II PK 191/09, OSNP 2011 nr 17-18, poz. 231). Rzecz jednak w tym, że przepisy art. 39 k.p., art. 13 ustawy o społecznej inspekcji pracy oraz art. 32 ustawy o związkach zawodowych dotyczą ochrony pracownika w wieku przedemerytalnym, inspektora pracy i działacza związkowego przed jednostronną czynnością pracodawcy zmierzającą do ustania łączącego go z pracownikiem stosunku pracy lub trwałej modyfikacji tego stosunku (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2014 r., I PK 52/14, OSNP 2016 nr 3, poz. 31 oraz z dnia 20 stycznia 2015 r., I PK 149/14, OSNP 2016 nr 9, poz. 115 i powołane w nim orzeczenia), a nie sytuacji, w której dochodzi do „nieprzedłużenia delegacji” i powrotu - po upływie okresu delegowania do innej jednostki prokuratury - na stanowisko w jednostce, w której pracownik (prokurator) pełni służbę (art. 6 ustawy o prokuraturze). Z ustaleń stanowiących podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika, że skarżąca została powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w W. i powróciła na to stanowisko po zakończeniu okresu delegowania do pełnienia czynności służbowych w Prokuraturze Generalnej.

Po trzecie, wywodząc, że „działanie pracodawcy stanowiło jej dyskryminację z powodu wieku” (art. 11³ k.p.) skarżąca pomija, iż nie była prokuratorem Prokuratury Generalnej (pracownikiem tej jednostki organizacyjnej). Tymczasem porównanie sytuacji prawnej pracowników w ramach art. 18^{3a} i nast. k.p. następuje w obrębie pracodawcy, na co wskazuje posłużenie się przez ustawodawcę w art. 18^{3b} § 1 *in principio* i *in fine* oraz w art. 18^{3d} k.p. pojęciem „pracodawca” (por. uzasadnienia wyroków z dnia 18 września 2014 r., III PK 136/13, OSNP 2016 nr 2, poz. 17; z dnia 13 lipca 2017 r., III PK 119/16, LEX nr 2349404 oraz z dnia 8 lutego 2018 r., I UK 189/17, niepublikowany). Ze stanu faktycznego sprawy wynika również, że skarżąca „nie była jedynym prokuratorem, któremu nie przedłużono delegacji”. Jak przy tym sama twierdzi, „jako jedynemu prokuratorowi, któremu w czerwcu 2010 r. nie przedłużono delegacji, brakowało [jej] 9 miesięcy do stanu spoczynku”. Oznacza to, że pozostałe przypadki nieprzedłużenia delegacji dotyczyły prokuratorów w wieku nieporównywalnym do wieku skarżące, a w

konsekwencji, że Prokurator Generalny nie kierował się przy podejmowaniu decyzji w tej kwestii wskazanym przez skarżącą jako podstawą dyskryminacji kryterium wieku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

r.g.